

Sundhedsministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K
sum@sum.dk med kopi til ilj@sum.dk

Dato: 10-06-2021
Sagsnr.: 2109636
Dok.nr.: 1764128
Sagsbeh.: ABP.DKETIK

Høring over udkast til bekendtgørelse om generelt informeret samtykke til mindre behandlinger af varigt inhabile patienter

Det Ethiske Råd takker for modtagelse af ovennævnte bekendtgørelse i høring.

Fremsendte i høring vedrører den bemyndigelse i sundhedslovens kommende § 18, stk. 5, som blev vedtaget med lov nr. 128 af 30. januar 2021 – en ændring af sundhedsloven der træder i kraft den 1. juli 2021. Med ændringen indføres der mulighed for, at pårørende, fremtidsfuldmægtige eller værger til varigt inhabile kan give et generelt informeret samtykke til, at sundhedspersonalet kan iværksætte mindre behandlinger af den varigt inhabile patient, uden at der skal indhentes et konkret informeret samtykke hver gang.

Patienten modsætter sig

Det Ethiske råd bemærker, at det generelt informerede samtykke, ligesom det er tilfældet for det almindelige stedfortrædende samtykke, ikke omfatter situationer, hvor den varigt inhabile patient i ord eller handlinger modsætter sig jf. § 6. Der er et andet regelsæt for tvang i somatisk behandling og rådet støtter dette.

Frivillighed og Gyldighedsperiode

Det Ethiske Råd støtter at ordningen er frivillig jf. § 3. Ligesom rådet støtter at en maksimal tidsgrænse indføres jf. § 11, således at det generelt informerede samtykkes varighed har et udløb. Omend det i visse situationer i sundhedsvæsenet kan virke næsten berettiget at indskrænke selvbestemmelsesretten af hensyn til patienten selv, må man være opmærksom på, at det således ikke ville være i tråd med sundhedslovens § 2 om at sikre respekt for det enkelte menneske, dets integritet og selvbestemmelse. Man må huske på og have respekt for de pårørendes ansvar og interessevaretagelse af den varigt

inhabiles ve og vel, og at det er afgørende, at beslutningskompetencen i udgangspunktet tilgår til de, som er patienten nærmest og kender den inhabile, og som derved kan forsøge at sikre, at beslutninger så vidt muligt træffes i overensstemmelse med den inhabiles personlige præferencer. Udløbsperioden medvirker til løbende revurderinger og engagement i patientbehandlingen.

Mindre omfattende behandlinger

I forbindelse med høring over udkast til lovforslag vedrørende generelt informeret samtykke til mindre behandlinger af varigt inhabile afgav Det Ethiske Råd høringssvar af den 30. september 2020. Heraf fremgik, at man ved høringssvarets afgivelse endnu ikke havde kendskab til den kommende ordlyd, af hvorledes *mindre behandlinger* vil blive fortolket, hvorfor rådet navnlig hæftede sig ved, at det i bemærkningerne under punkt 2.2. *Sundheds- og ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*, alene vedrørte *mindre sundhedsfaglige behandlinger*, og at der ville være tale om behandlinger af "*mindre indgribende karakter*", ligesom der ville være tale om "*almindeligt kendte behandlinger for hyppigt forekommende lidelser*" og behandlinger hvor "*alvorlige komplikationer eller bivirkninger kun optræder meget sjældent*".

Det Ethiske Råd opfattede dette som en overordnet ramme og måtte samtidigt betone, at det var nødvendigt at folde dette yderligere ud, for at skabe utvetydig klarhed over hvilke tilfælde, der ville falde henholdsvis inden- og udenfor ordlyden af "*mindre behandlinger*", og over hvad det generelle informerede samtykke ville omfatte.

Det Ethiske Råd vil gerne sikre, at de sundhedsfaglige, i udøvelsen af deres virke, ikke bringes i tvivl om, hvilke behandlinger der vil henhøre under et generelt informeret samtykke, og hvilke der ikke gør. Ved mulighed for tvetydig fortolkning, vil der være risiko for, at der kan ske et skred, såvel ubevidst som bevidst, for hvordan det generelle informerede samtykke håndteres. Denne tvivl ville være u hensigtsmæssigt for såvel de sundhedsfaglige, som for de varigt inhabile og deres pårørende, der alle, på hver sin vis, er berørt af det generelle informerede samtykkes udstrækning og anvendelse.

Bekendtgørelsens bilag med henholdsvis liste a og liste b er medvirkende til at skabe klarhed for hvilke helt konkrete behandlinger, der kan omfattes af ordningen, når samtykke er afgivet. Rådet støtter videre den eksplicitte ordlyd i bekendtgørelsens § 5, stk. 4, om at samtykket skal fortolkes indskrænkende i tilfælde af tvivl om, hvorvidt en konkret behandling er omfattet af samtykket.

Endelig bemærkes, at bilagets nummerering på liste a må huskes rettet, da der er sket en lille fejl, så den ikke er fortløbende.

Med venlig hilsen
på Det Ethiske Råds vegne

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anne-Marie Gerdes', written in a cursive style.

Anne-Marie Gerdes
Formand